

Разом з тим і лінійна належність поступово набуває формального характеру, тому нині відбір необхідно вести за суворо визначеними кількісними та якісними параметрами (тип, проміри), носіями яких є окремі особини, незалежно від лінії, а лінійну належність брати до уваги при складанні доборів, щоб уникнути небажаних інбридингів.

Бібліографічний список

1. Исупов А. П. Основные положения по племенной работе с орловской рысистой породой лошадей.- М., 1953. – С.3–72.
2. Лакоза И. И. Эволюция линий в орловской рысистой породе //Коневодство.- № 8.- 1957. – С.25-32.
3. Волков Д. А. О работе с линиями Барчука, Ловчего и Воина. //Коневодство и конный спорт.- № 4.- 1961. – С.12–14.
4. Рождественская Г. А. Орловская порода рысистых лошадей – результаты и методы её совершенствования. //Труды ВНИИКа.- Т. XXIV, Ч. I – М.:Московский рабочий, 1967. – С. 67 – 92.

В статье представлены результаты исследований влияния селекционной работы в течение 20-летнего периода на орловскую рысистую породу. Дана фенотипическая характеристика и изучены селекционируемые показатели жеребцов-производителей в разрезе линий.

The results of researches of influence of selection on the Orlov trotters during of twenty years are presented. The characteristic of phenotype was given and selection traits of sires of various lines were studied.

УДК 636.4.082.453.5

ФОРМУВАННЯ УМОВНОГО СТАТЕВОГО РЕФЛЕКСУ У КНУРІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВІКУ ТА ТИПУ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

П.В.Лебедєв *

Інститут тваринництва УААН

У статті наведено результати досліджень формування умовного статевго рефлексу у кнурів з різним типом нервової діяльності та різного віку

кнурці, вік, тип нервової діяльності, умовний статевий рефлекс, сперма, еякулят

Однією із важливих умов, що визначає ефективність використання кнурів, є привчання їх до садки на чучело. Як відомо, успіх цього залежить від своєчасного формування умовного статевго рефлексу (УСР). Саме тому, визначення раннього віку при якому можливо сформувати УСР дозволить підвищити інтенсивність використання кнурів-поліпшувачів та прискорити створення високопродуктивного стада.

* Науковий керівник – кандидат с.-г. наук Беликов А.А.

Метою наших досліджень було визначення наймолодшого віку кнурців для формування умовного статевого рефлексу при умові отримання повноцінних еякулятів.

Методика досліджень. Роботу виконували на базі ПАСГП “Ім. Хворостяного” Лозівського району. Основним критерієм здатності формування у кнурців УСР обрали тип їх нервової діяльності (ТНД), який визначали шляхом ретельного за ними спостереження у різних умовах. Тих кнурців, які одразу стрибали на чучело відносили до сильного врівноваженого жвавого ТНД, кнурців, які здійснювали стрибки на фантом через 10-60 хвилин відносили до сильного врівноваженого спокійного ТНД. Кнурців, які перебували в манежі більше години, а потім робили стрибки на фантом – до сильного неврівноваженого ТНД; тих кнурців, які не пішли на фантом протягом першого дня – до слабого ТНД.

Дослідження проводили на трьох групах ремонтних кнурців: по 15 голів у кожній (загальна кількість 45 голів). Першу групу було сформовано з кнурців віком п'ять місяців, другу – з кнурців вік яких досяг семи місяців, третю – з дев'ятимісячних кнурців. Утримували кнурців у групових станках по 7 – 8 голів. Годували відповідно до зоотехнічних норм.

Кнурців привчали до садки на чучело у спеціально обладнаному манежі. Попередньо в чучело уставляли штучну вагіну, підготовлену за загальноприйнятою методикою [4]. Привчаючи кнурців до садки на чучело, суворо дотримувались всіх методичних прийомів з тим, щоб максимально виключити вплив зовнішніх неспецифічних подразників. Більшість кнурців при першому приводі в манеж роблять садку. Тих кнурців, що з першої спроби не вдавалось привчити, знову підводили до чучела наступної доби вже з привченими кнурами. Якщо кнур робив садку на чучело на другий день, його обов'язково гнали у манеж і отримували другий еякулят для закріплення УСР.

Отриману сперму оцінювали за загальною методикою, яка передбачає визначення об'єму еякуляту, концентрації й активності [3].

Концентрацію сперми визначали за допомогою лічильної камери Горяєва та оптичного стандарту. Активність сперміїв – за десятибальною шкалою візуально під мікроскопом.

Вірогідність різниці визначали за критерієм Ст'юдента [2].

Результати досліджень. У результаті проведених досліджень з'ясовано, що із 45 тварин у 25 було сформовано УСР (табл. 1).

Проаналізувавши дані, визначено, що серед п'ятимісячних ремонтних кнурців привчено до садки на чучело 11 голів (73,3 %). Серед них 5 із 6 тварин з сильним врівноваженим жвавим ТНД (83,3 %); 3 голови із 4 (75,0 %) з сильним врівноваженим спокійним ТНД; 2 із 2 – сильним неврівноваженим ТНД; і тільки одна тварина (із 3) – 33,3 % зі слабким ТНД.

Серед семимісячних – із 15 тварин привчено 8 голів (53,3 %): із чотирьох тварин з сильним врівноваженим жвавим ТНД вдалося привчити до садки на чучело трьох (75,0 %); з сильним врівноваженим спокійним ТНД – три голови (60 %); з сильним неврівноваженим ТНД привчили також три тварини (75 %).

1. Результати досліджень привчання кнурів до садки на чучело в залежності від ТНД та віку

Група	Вік, міс.	Кількість досліджених тварин, гол.	Тип нервової діяльності											
			сильний врівноважений жвавий			сильний врівноважений спокійний			сильний неврівноважений			слабкий		
			загальна кількість, гол.	привчено		загальна кількість, гол.	привчено		загальна кількість, гол.	привчено		загальна кількість, гол.	привчено	
				кількість, гол	відсотки		кількість, гол	відсотки		кількість, гол	відсотки		кількість, гол	відсотки
1	5	15	6	5	83,3	4	2	50,0	2	2	100,0	3	1	33,3
2	7	15	4	3	75,0	5	3	60,0	4	3	75,0	2	-	-
3	9	15	7	4	57,0	4	1	25,0	3	2	77,8	1	-	-
Всього		45	17	12 *	70,6	13	6	46,2	9	7 *	77,8	6	1	16,67

Примітка. * - $p < 0,05$

Серед дев'ятимісячних кнурців привчили до садки на чучело лише шість голів, що складає 40 % від загальної кількості. Із них чотири кнурці з сильним врівноваженим жвавим ТНД, один з сильним врівноваженим спокійним ТНД та один з сильним неврівноваженим ТНД.

У другій та третій групах тварин зі слабким ТНД не вдалося привчити до садки на чучело, що підтверджує об'єктивність вибірки тварин слабого ТНД, а також тих, у яких не формуються статеві рефлексy у 6-місячному віці.

Паралельно ми проводили дослідження якості отриманих еякулятів (табл. 2). Як видно з наведених даних, вже у 5-місячному віці кнурці виділяють повноцінний еякулят, який відповідає всім вимогам методики штучного осіменіння.

2. Результати оцінки якості сперми, що виділяють молоді кнурці при використанні один раз в декаду

Вік кнурців, міс	Об'єм фільтрованої сперми, мл	Концентрація спермій, млн/мл	Кількість спермій в еякуляті, млрд	Активність спермій, бали
5	85	112	9,3	8,0
7	113	292	29,4	8,3
9	156	260	35,2	8,7

Крім отримання додаткової спермопродукції, більш раннє використання кнурців дає можливість уникнути проблем, що виникають при затримці з використанням молодих кнурців. У деяких кнурців спермії в статевих органах майже повністю відсутні; інші – жиріють та не проявляють активності при наближенні до свиноматки. Таких кнурів дуже важко привчити до садки на чучело.

Висновки. Вірогідно доведено ($p < 0,05$), що найбільш швидко та легко умовний статевий рефлекс формується у кнурців з сильним жвавим ТНД та з сильним неврівноваженим ТНД.

У віковому аспекті, найкраще починати формувати умовний статевий рефлекс у кнурців з п'ятимісячного віку. Це дозволить у молодшому віці закінчити оцінку кнурів за якістю нащадків, що в свою чергу дає змогу вибраковувати кнурів-погіршувачів та зменшити витрати на утримання.

Бібліографічний список

- 1.Беликов А.А. Искусственное осеменение – основной метод воспроизводства свиней //Сборник научных трудов. Вып. 37.– Харьков. – 1994 .- С.24.
- 2.Лакин Г.Ф. Биометрия. – М.: Высшая школа, 1990, с.113-122.
- 3.Методические рекомендации по организации и технике искусственного осеменения свиней. – Харьков. - 1987.
- 4.Сердюк С.И. Организация и технология воспроизводства свиней. – М.: Колос, 1978.- С.140.

В статье приводятся результаты исследований формирования условного полового рефлекса у хрячков с разным типом нервной деятельности и разным возрастом.

The article investigation of develop conditioned sex reflex from young boars has been studies with different type nervous activity and different age's are reported.

УДК 636.32/.38:591.31

ЗМІНА ВІДНОСНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЛОЩІ ПЛАЗМАТИЧНОЇ МЕМБРАНИ РАННІХ ЗАРОДКІВ ОВЕЦЬ В ПРОЦЕСІ ЇХ РОЗВИТКУ

І.В.Лобачова

Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф.Іванова "Асканія-Нова"
Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

Встановлено, що загальна площа плазматичної мембрани бластомерів пізніх морул овець збільшується майже в 2,5 раза у порівнянні з аналогічним показником вихідних незрілих ооцитів. Проте це збільшення менше теоретично розрахованого, що пояснюється зменшенням загального об'єму бластомерів.

ооцит, бластомер, плазматична мембрана

У розвитку ранніх зародків, як *in vitro*, так і *in vivo*, існує дві критичні фази: перша – перехід зародків від 8 до 16-ти клітин, друга – трансформація морул в бластоцисти. В організмі перша фаза долається при просуванні зародка із яйцепроводу у порожнину рогу матки, *in vitro* – додаванням до культурального середовища соматичних клітин статевих органів, або сироватки крові. Подолання другого критичного етапу пов'язано з компактизацією морули. При цьому має місце утворення максимально тісних зв'язків між